



א הצבעתי בעד בחירת זלמן שז"ר לנשיא המדינה. סברתי או שמן הראוי היה שאדם צעיר יותר יכהן כנשיא המדינה. אני מתחרט על כך.

זלמן שז"ר שיכנע אותי שהוא האדם הנכון במקום הנכון. והוא שיכנע אותי גם שיש ערך לחוכמה הנקנית — אם ככלל — במרוצת השנים הארוכות.

ד'י השוות שני אנשים — זלמן שז"ר ואמנון לין. אחד זקן ואחד צעיר. אחד חכם ואחד טיפש.

מביע את השתתפותי בצער הזה. אבל, כיוון שהיחסים הם כאלה, אני רק רוצה לאחז לעצמי שגם העם המצרי, שי הוא עכשיו עומד בקשרי-מלחמה איתנו — אני עוד לא יודע מה יהיו הדברים שם — יגיע לידו כך, שגם נשיאם וראש-ממשלתם יהיו כליך רוצים בשלום כאשר נשיא מדינת ישראל רוצה בו.

הבה נקרא את הדברים שנית. ככל ש'ה' גרבה לקרוא בהם, כן ניווכח בחוכמת'הלב ובחוכמת'המוח שהשתלבו בהם. קודם כל מה לא נאמר בהם.

לא נאמר בהם דבר שיש בו כדי להלל את גמאל עבד-אלי-נאצר האיש.

לא נאמרו דברי התחסדות או התחנפות. לא נאמר שהיה ידו ישראל או ציוני דגול. אין בדברים אף רמז של הערכה לאיש עצמו.

לעומת זאת יש הבנה לרגשותיו של הצד שני, של המוני העם הנימצא עימנו ברגע זה במצב של מלחמה. המלחמה לא נשכחה. היא הוזכרה ב-

גוף במלאכים על ששמחו בשעה שאבדו המצרים בימ'סוף: מעשיידי טובעים בימ' המוות שם קץ למלחמה. בקבר אין ידו דים ואויבים.

אדם רגיש, אדם אנושי, אינו זקוק למעולת השכל כדי לחוש בכך. זוהי תגובה הנובעת ממעמי קי הלב — וטוב שנשיא ישראל מחונן בלב כזה.

לחוכמת'הלב נוספת חוכמת'המוח. במיקרה כזה, כמו במקרים כה רבים, אלה הם שני הצדדים של אותו מטבע. אנחנו נמצאים במלחמה. אנחנו רוצים בשלום.

כך מודים כולם, גם הניצים שבניצים. אבל רבים — גם בקרב היונים — שוכחים עם מי אנחנו רוצים לעשות שלום.

לא עם האמריקאים. לא עם הרוסים. אלא עם הערבים. ואם אני רוצה להיות בשלום עם הערבים מחר, מוטל עלי להתכונן לכך בלבי היום, ולעשות את המעשים הנכונים עכשיו.

אמר שהוא שמח למות, היטלר של המזרח התיכון.

אבל איש גם לא אמר דבר חם ואנושי, הנובע מן הלב.

ואין פלא בכך. מניין יבוא חום אנושי למכונת-ניסוח אלקטרונית, משוכללת וקרה, כמו אבא אבן, או לגנת הלאומית הנוקשה, או לשאר אמני-המונולוגים בירושלים? הם שקלו אם זה טוב או רע ליהודים, ואמרו ברובם שזה רע. הם אסטרטגים.

וטוב שיש אדם אחד בירושלים שהוא יותר מזה.

חבל רק שלא ניתן לו לומר את הדברים מייד, ולא ניתן הד ממלכתי לדברים כאשר הצליח לומר אותם, סוף-סוף, על דעת עצמו.

א אמנון לין, כינס מסיבת-עיתונאים יוצאת-דופן ויצא להתקפת-מחץ חסרת-תקדים על נשיא המדינה. מי זה אמנון לין?

אמנון לין הוא חתנו של אבא חושי ז"ל. הוא עשה קאריירה בימי אבא חושי ז"ל, קאריירה ז"ל ששבקה חיים יחד עם חושי. הוא סולק מן הכנסת. הוא סולק מראש שות המחלקה הערבית של מפלגת-העבודה.

יהי הנוניא!



קיברו של נאצר במיסגד אל-נאצר בקאהיר

אחד שובה-לב ואחד מגעיל-נפש. אחד מצניע-לכת ואחד משוגע לפירסום עצמי.

אחד שעשה מעשה גדול ואחד שתקף אותו על כך.

ה שבוץ אמר נשיא המדינה, בקבלת פנים לקבוצת נכבדים מבין אורחיה: ה' ערבים של ישראל, את המילים הבאות: "איני בטוח אם אהיה כליך פופולארי אם איני זאת.

"אינני יכול לשכוח, שבועלם ה' ערבי ובעולם המוסלמי היתה לפי ני זמן קצר אכירה גדולה מאד, שגרמה להרבה אבל בקרב הרבה אנשים.

"אילו ידעתי, שהשתתפותי ב' צער תתקבל עליידי העם המצרי, ועליידי העם הערבי, בהבנה מלי אה, ודא ייראה בזה משהו ש' צביעות, הייתי עוד כיום הלווייה

פירושו. לא היה מקום לשום ספק. לא הועלמה גם האפשרות שהתעמולה ה' ערבית תתאר את הדברים כאימרות-צביעות. נאמר כאן בפשטות: אם כי נטושה בינינו מלחמה, ומחר עלולים צעירינו וצעיריכם להרוג שוב איש את רעהו, הרי ברגע של אבל גדול שובתת המלחמה. אנו משתתפים בצערכם, ואנו מקווים כי יבוא יום ונוכל להביע לכם את תנומינו בדרך ישרה.

כל מילה במקומה. אף מילה אחת אינה חסרה. ואף מילה אחת אינה מיותרת.

ני מאמין כי דברי הנשיא לא נאמרו רק מתוך תבונה מחושבת, אלא קודם כל כהבעה ספונטאנית של רגש אנושי. הנשיא הוא יהודי גדול: יהודי אמיתי. אין ספק שעמדו לגד עניני המילים הגדולות של ספר משלי: "בנפול אויבך אל תשמח, וכי כשלו אל יגל לבך!" והאגדה הנהדרת על הקדוש-ברוך-הוא. ש-

מתוך רחמנות משפחתית הושאר במחלקה הערבית של מועצת-סועלי-חזיפה, אך מחלקה זו עומדת בפני חיסול-למחצה.

זוהי טוב. מקומו של לין הצעיר הוא אישם בין ד"ר אלדרד ואלי-עזר ליבנה, ויהיה זה עונשם.

טוען לין: בדברים אלה ביטל הנשיא את פירות-עמלו של לין, שניסה לגבש חוג של ערבים-ישראלים הלוחמים בלאומנות הערבית.

על כך תיתכן רק תשובה אחת: הלוואי.

איננו רוצים בבוזים, ולא בקחיילינגים, לא ערביים ולא עבריים.

לא נעשה שלום עם משרתיו של אמנון לין. אנו זקוקים לשלום לא עם זנבות של עכבר, אלא עם ראש האריה.

מזה עשרים שנה מנסה אמנון לין לייצר קחיילינגים, ולא הצליח אלא לאסוף חבורה עלובה של נמושות שכירות. את הערבים הישראליים הצעירים והגאים, שי' יכלו להיות גשר לשלום, דחף לק לנור-עות רקיה וארגוני הפדאיון.

ה נשיא השמוע את דברי התנחומים שלו, שהיו מופנים להמוני העולם ה' ערבי, באונוי אורחיה הערביים של ישראל. האם זה בסדר? כן, זה בסדר.

ערביי ישראל הם חלק של העולם ה' ערבי. אין הם יכולים, ואין הם צריכים, להינתק ממנו. כאבו של העולם הערבי הוא כאבם. הם העריצו את גמאל עבד-אלי-נאצר יותר מי' כפי שנערץ במצרים עצמה. גם זה טבעי.

איננו רוצים לרכוש את נאמנוי תם למדינת-ישראל במחיר התי' נכרותם לעולם הערבי. נאמנות כזאת לא תהיה שווה כקליפת השום.

אנחנו רוצים להיות נאמנים לישראל ולי' עולם הערבי גם יחד, נאמנות כפולה ש' תוכל לשוגג ולפרוץ רק בימי שלום. אם יחושו זאת, יהיו הם חלוצי השלום במרחב. הנשיא הבין את זאת. תבוא עליו הכרכה.

א יד? עליידי כך שאנסה להבין מה נעשה בלבו של אויבדהיום, מה הרגשות המדרי' כים את מעשיו.

ועליידי כך שאנסה להשפיע היום, בעוד המלחמה נמצאת ב' עיצומה, על יחסו הריגשי אלי, ואנסה לשנות את התדמית שלי המצטירת בלבו.

ב מרחב שלנו, מילה נכונה אחת חשובה מאלף מעשים, ומחנה אנור' שית אחת יכולה להשפיע יותר מתריסר אוגדות חמושות.

גדולי המנהיגים בתולדות העמים השמיים — מימי התנ"ך ועד ימי המהפכה הערבית החדישה — הבינו זאת.

מילה אחת של רוחב-לב יכולה לכבוש יעד שאין לכבושו כאלף פגזים של רסק. מילה אנושית אחת יכולה להאסיל על רעם ה' תותחים הכבדים ביותר.

אילו היה קיים במדינה מוסד לניהול מיב' צעיר-שלום בעולם הערבי — אותו "מטכ"ל לבן", אשר להקמתו הסגנו פעמים כה רבות! — בוחאי היה משגף לראש-הממשלה עצה דחופה, מייד עם היוודע מות עבד-אלי-נאצר: עשי מחוה אנושית, יפה, פשוטה. פני בשידור מיוחד, ברדיו ובטלוויזיה, אל העולם הערבי והביע לו תנחומים. ובאותה שעה פניגא אל השליטים החודשים, וקראי להם להמשיך בקרה-שלום שגמאל עבד-אלי-נאצר התחיל בו בסוף ימיו.

מוסד כזה אינו קיים, כמוכזן. אין צורך בו, כאשר מנהלים מני' עיר-שלום עם האמריקאים, עם ה' סובייטים, עם האו"ם, עם כולם — מלבד העם שעיימו אנחנו צרי-

כים להיות מחר בארץ אחת וכי' מרחב אחד.

אך אדם אחד יכול להיות נבון יותר מי' המוסד היעיל ביותר. זלמן שז"ר הוא אדם כזה.

ל מחרת מות נשיא מצריים, מנהיג העולם הערבי ונערץ רוב העולם ה' מוסלמי, הביעו כמה וכמה ממנהיגי ישראל את דעתם על המאורע. איש מהם לא אמר משהו נורא. איש לא